

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Radana Malíka v právní věci navrhovatele: **Š. K.**, zastoupený Mgr. Tomášem Petřem, advokátem se sídlem Pavlovova 586/8, Havířov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 6. 6. 2013, čj. KM-49-5/PK-2013, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 Ad 15/2013, v řízení o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Městský soud v Praze **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 5 Ad 15/2013, rozhodnout nejpozději ve lhůtě do **30. 10. 2015**.
- II. Žalobci **se přiznává** náhrada nákladů řízení ve výši **1.800 Kč**; tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto usnesení k rukám Mgr. Tomáše Petřem, advokáta se sídlem Pavlovova 586/8, Havířov.

O d ů v o d n ě n í :

Z předloženého spisu Městského soudu v Praze (dále „městský soud“) Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobce (dále „navrhovatel“) podal žalobu proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 6. 6. 2013, čj. KM-49-5/PK-2013, dne 6. 8. 2013.

Dne 16. 2. 2015 podal navrhovatel u Nejvyššího správního soudu návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích) s odůvodněním, že dosud nebylo o žalobě rozhodnuto, přitom napadeným rozhodnutím žalovaný významným způsobem zasáhl do práv navrhovatele a zásadně ovlivnil jeho finanční situaci. O tomto návrhu rozhodl Nejvyšší správní soud dne 4. 3. 2015, usnesením čj. Aprk 11/2015 - 14, kterým jej zamítl.

Dne 25. 8. 2015 podal navrhovatel další návrh na určení lhůty, v němž opětovně poukázal na nečinnost městského soudu, přitom konstatuje, že respektuje povinnost soudu

postupovat v souladu s § 56 odst. 1 soudního řádu správního, nicméně má za to, že doba, po kterou se mu nedostalo rozhodnutí, a to ve věci, která zásadně může ovlivnit jeho finanční situaci (výsluhový příspěvek), je již nepřiměřená. Poukazuje rovněž na to, že od doby vydání zamítavého usnesení Nejvyššího správního soudu v březnu 2015 neučinil městský soud žádný úkon, a proto již v prvním návrhu tvrzený stav nečinnosti nadále trvá. Navrhuje proto, aby Nejvyšší správní soud určil městskému soudu lhůtu k rozhodnutí.

K podanému návrhu se vyjádřila předsedkyně rozhodujícího senátu městského soudu, která popsala dosavadní stav řízení, konstatovala, že věc je po procesní stránce připravena k rozhodnutí, a současně poukázala na povinnost soudu postupovat v souladu s § 56 s. ř. s. s tím, že jsou vyřizovány dle pořadí věci starší časové řady, konkr. z roku 2011 a 2012; dále poukázala na judikaturu Nejvyššího správního soudu ve věcech průtahů, z níž vyplývá, že samotná důležitost věci pro navrhovatele neznamena, že by soud měl věc upřednostnit a rozhodnout o ní mimo pořadí.

Nejvyšší správní soud shledal návrh důvodný.

Řízení o návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu, upravené v § 174a zákona o soudech a soudcích, představuje promítnutí zásad spravedlivého procesu z hlediska naplnění práva účastníka nebo jiné strany řízení na projednání jeho věci bez zbytečných průtahů, zakotveného zejména v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, do řízení probíhajícího před soudem.

Dle § 174a odst. 1, věty první, zákona o soudech a soudcích „[m]á-li účastník nebo ten, kdo je stranou řízení, za to, že v tomto řízení dochází k průtahům, může podat návrh soudu, aby určil lhůtu pro provedení procesního úkonu, u kterého podle jeho názoru dochází k průtahům v řízení [...]“.

Jak již zdejší soud několikrát ve své judikatuře konstatoval, průtahy v řízení znamenají, že v soudním procesu dochází k neodůvodněně pomalému vyřizování věci napadlé příslušnému soudu či dokonce ke vzniku excesivního stavu, kdy dochází k nečinnosti soudu. Nejvyšší správní soud se tak při posuzování oprávněnosti návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu zabývá otázkou, zda v řízení dochází k průtahům, a to zejména s ohledem na kritéria stanovená v § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, jimiž jsou složitost věci, význam předmětu řízení pro navrhovatele, postup účastníků nebo stran řízení a dosavadní postup soudu.

Nicméně uvedená kritéria nic nemění na tom, že krajský soud je podle § 56 odst. 1 s. ř. s. povinen zásadně projednávat a rozhodovat věci v pořadí, v jakém mu došly; to neplatí pouze tehdy, jsou-li u věci dány závažné důvody pro přednostní projednávání a rozhodování věci. Soud dle § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s. projednává a rozhoduje přednostně návrhy na osvobození od soudních poplatků a návrhy na ustanovení zástupce, projednává a rozhoduje přednostně též žaloby proti nečinnosti správního orgánu a žaloby proti nezákonnému zásahu, pokynu nebo donucení správního orgánu, návrhy a žaloby ve věcech mezinárodní ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody

cizince, rozhodnutí o ukončení zvláštní ochrany a pomoci svědkům a dalším osobám v souvislosti s trestním řízením, jakož i další věci, stanoví-li tak zvláštní zákon. V případě navrhovatele se o takový případ nejedná.

Co se týče postupu samotného městského soudu, lze konstatovat, že městský soud se nedopustil žádných průtahů ve vztahu k úkonům, které je nutno učinit, aby se řízení dostalo do stavu, kdy je možno vydat rozhodnutí. Městský soud v přiměřené době informoval účastníky o složení senátu a vyzval je, aby se vyjádřili, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání. Městský soud bez zbytečné prodlevy též vyzval žalovaného k předložení správního spisu a k vyjádření k žalobě. Nejvyšší správní soud tak konstatuje, že městský soud v přiměřené době po obdržení žaloby dovedl řízení do stavu, kdy by bylo možno vydat rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud si je plně vědom toho, že dle § 56 odst. 1 s. ř. s. soud projednává a rozhoduje věci v pořadí, v jakém k němu došly. Věc navrhovatele přitom není přednostní věcí ve smyslu § 56 odst. 3 s. ř. s. V případech, kdy řízení netrvá nepřiměřenou dobu, akcentuje zdejší soud nutnost respektovat pravidlo dle § 56 odst. 1 s. ř. s., nejde-li o případy uvedené v § 56 odst. 2 a 3 s. ř. s., a to již z toho důvodu, že např. samotné hledisko složitosti věci, jakož ani hledisko její důležitosti nemůže být bez dalšího rozhodujícím pro dřívější či pozdější projednání případu. Zároveň ale v případech, kdy je přiměřená délka řízení překročena, byť by byl důvodem stav objektivní přetíženosti soudu, Nejvyšší správní soud již nemůže opakovaně přihlížet k pravidlu o rozhodování věcí podle pořadí, v jakém soudu došly, resp. k tomu, že městský soud má i starší věci, než je posuzovaný případ, které taktéž musí skončit. Opačným přístupem by totiž *de facto* odmítl poskytnout ochranu navrhovatelovým právům s nepřipustným odůvodněním, že jsou stejná práva někoho jiného porušena ještě závažněji.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stav řízení, kdy soud již vykonal veškeré úkony nutné k tomu, aby mohl rozhodnout, nicméně v dané věci, která nemá přednostní režim, stále nerozhodl, jelikož rozhoduje věci, které napadly dříve, není *sensu stricto* známkou průtahů v řízení. Podstatné zde však je, aby řízení nebylo v tomto stavu udržováno po nepřiměřenou dobu. Soudní řád správní respektuje objektivní realitu v českém soudnictví, kdy rozhodující soudci či senáty mají v jednom okamžiku vícero běžících řízení, některá z nich již připravená k rozhodnutí a postupně v nich vydávají rozhodnutí, přičemž ostatní věci na rozhodnutí „čekají“. To samo o sobě neodporuje požadavku spravedlivého procesu, který obecně nepředvídá vydání rozhodnutí ihned, jak je to možné, ale pouze brání tomu, aby doba řízení nebyla nepřiměřeně dlouhá.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že nikterak nezpochybňuje své předchozí závěry stran významu věci pro navrhovatele, jichž se městský soud dovolává, nicméně je nutno i toto kritérium poměřovat v reálném čase, tím spíše za situace, kdy se navrhovateli nedostalo rozhodnutí po více než dvou letech.

Nejvyšší správní soud, jak již je uvedeno výše, se při posuzování průtahů v řízení řídí názorem vyjádřeným Ústavním soudem: „*je věcí státu, aby organizoval své soudnictví tak, aby principy soudnictví, zakotvené v Listině a Úmluvě, byly respektovány a případné nedostatky v tomto směru nemohou jít k tíži občanů, kteří od soudu právem očekávají ochranu svých práv v přiměřené době*“ (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 14. 9. 1994,

sp. zn. IV. ÚS 55/94, publikovaný jako N 42/2 SbNU 35, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>).

Stejně jako Ústavní soud (srov. též např. nález ze dne 7. 8. 2007, sp. zn. IV. ÚS 391/07, publikovaný jako N 122/46 SbNU 151) si přitom Nejvyšší správní soud plně uvědomuje, že jeho individuální rozhodnutí není systémovým řešením, neboť v případě, kdy by zdejší soud vyhověl návrhu na určení lhůty těch účastníků řízení před městským soudem, jejichž věci jsou ještě starší než věc navrhovatelova, nedošlo by k faktickému zlepšení situace. Návrh na určení lhůty k provedení procesního úkonu není totiž nástrojem, který je schopen odstranit případnou přetíženost soudu. Nejvyšší správní soud však nemá jiný nástroj, který by mohl použít k ochraně navrhovatelů před případnými průtahy v řízení u krajských soudů či městského soudu. Ve vztahu k otázce zachování principu rovnosti účastníků řízení před městským soudem, která se v dané souvislosti nabízí, lze s odkazem na výše zmíněný nález Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2007 (viz bod 25. nálezu) zmínit, že: „*takový princip se uplatní toliko v situaci, kdy zásah do základních práv a svobod jednotlivce lze odstranit jiným způsobem, tedy existují-li vedle zvoleného nástroje také jiné prostředky, kterými lze zabránit zásahu do základních práv a svobod.*“ Nejvyšší správní soud však jiný prostředek nemá a o návrhu na určení lhůty musí rozhodnout.

Pro posouzení předložených návrhů v nyní projednávané věci vzal Nejvyšší správní soud za rozhodující, že žaloba byla podána již v srpnu roku 2013, navrhovatel uhradil soudní poplatek; žaloba nevykazovala vady, které by bylo třeba odstraňovat, resp. takovou výzvu městský soud nepovažoval za nutné vydat, soud disponuje správním spisem i vyjádřením žalovaného, v řízení nevystupují žádné jiné osoby na řízení zúčastněné, přitom ani sám navrhovatel průtahy v řízení svým chováním nikterak nezapříčinil.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud s ohledem na dosavadní postup městského soudu, jakož i s přihlédnutím ke své konstantní judikatuře, nemohl, než dospět k závěru o oprávněnosti podaného návrhu, neboť dobu přesahující 2 roky, po kterou se navrhovateli dosud nedostalo rozhodnutí, již nelze z hlediska čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod ospravedlnit, a považovat ještě za přiměřenou.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 174a odst. 8 zákona o soudech a soudcích, dle kterého hradí náklady řízení o něm stát jen tehdy, je-li návrh uznán jako oprávněný. Z obsahu spisu soud zjistil, že zástupce navrhovatele učinil jeden úkon právní služby (podání návrhu na určení lhůty k provedení procesního úkonu). Zdejší soud rozhodl tak, že se navrhovateli náhrada nákladů řízení přiznává ve výši $1 \times 1.500 \text{ Kč} + 1 \times 300 \text{ Kč}$, celkem 1.800 Kč [dle § 7 bodu 4., § 9 odst. 1 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů].

P o u č e n í: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. září 2015

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu

OPRAVNÉ USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl předsedkyní senátu JUDr. Lenkou Matyášovou v právní věci navrhovatele: **Š. K.**, zastoupený Mgr. Tomášem Petřem, advokátem se sídlem Pavlovova 586/8, Havířov, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 6. 6. 2013, čj. KM-49-5/PK-2013, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 5 Ad 15/2013, v řízení o návrhu žalobce na určení lhůty k provedení procesního úkonu dle § 174a zákona č. 6/2002 Sb.,

t a k t o :

- I. Městský soud v Praze **je povinen** ve věci vedené u něj pod sp. zn. 5 Ad 15/2013, rozhodnout nejpozději ve lhůtě do **30. 10. 2015**.
- II. Žalobci **se přiznává** náhrada nákladů řízení ve výši **2.178 Kč**; tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto usnesení k rukám Mgr. Tomáše Petře, advokáta se sídlem Pavlovova 586/8, Havířov.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 9. 2015, čj. Aprk 50/2015 - 65, rozhodl Nejvyšší správní soud ve věci výše uvedené o oprávněnosti návrhu žalobce.

Ve výroku II. bylo rozhodnuto o nákladech řízení tak, že se žalobci přiznává náhrada nákladů řízení ve výši 1.800 Kč; přitom při výpočtu výše náhrady nákladů řízení nebylo přihlédnuto ke skutečnosti, že je právní zástupce žalobce plátcem DPH.

Podle § 14a advokátního tarifu se v takovém případě zvyšuje odměna o DPH; k částce 1.800 Kč tedy náleží DPH ve výši 21 %, tedy 378 Kč. Celková náhrada nákladů řízení bude vyplacena ve výši 2.178 Kč.

V předposledním odstavci odůvodnění se za slovy 1.800 Kč nahrazuje tečka čárkou, a doplňuje se text: „ zvýšená o DPH ve výši 378 Kč, tedy celkem 2.178 Kč.“

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. září 2015

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu